

A Kábdebó családról

Az 1800-as évek első felétől örmény családok telepedtek le Remetére: Mélik, Kábdebó, Kápálb, Málnási, Zakariás, Dobribán. Jól jövedelmező kereskedelemmel foglalkoztak, melynek következtében a község legelőkelőbb polgárai lettek. Nagy szerepük volt abban, hogy a XIX. század végére Remete elindult a modern polgári fejlődés útján. Színjátszó társulatot, dalárdát, önképzőkört és könyvtárat hoztak létre. Gyűjtéseket szerveztek a szegény anyagi körülmények között élő tanulók megsegítésére, de más karitatív tevékenységet is kezdeményeztek. A Mélik családról a Képes vagyok egyik 2010-es számában már jelent meg írásom.

A KÁBDEBÓ család ősei a XIV. században Moldvában telepedtek le, ahonnan a XVII. században Erdélybe vándoroltak.

A Kábdebó család eredeti örmény neve „Jezerán” volt, ami „marhákkal foglalkozó embert” jelent. Moldvában is mészáros mesterséget űztek és a cégérük a bolt fölé akasztott ökörfeje volt, innen a „Cap de bou” (ökörfő) név ragadt rájuk.

A gyergyószentmiklósi kereskedő Kábdebó Márton 40000 forintért megvásárolta az Arad megyében lévő talpasi uradalmat és 1838-ban Ferdinánd királytól „Talpasi” előnévvel nemesi oklevelet és címet kapott maga, fiai Jakab, Miklós, Károly és Péter számára.

Címerük: ezüst mezőben, zöld pázsiton, kék mentés, vörös nadrágos, kalpagos vitéz jobb kezében lefelé fordított arany bőségszarut tart, amelyből arany érmék omlanak ki. A címerpajzs fölött könyöklő kék ruhás kar négy búzalkalászt tart.

Az említett Kabdebó Péter fia, Antal (Márton unokája) 1818 május 2-án született Csíkszépvízen. Foglalkozása kereskedő volt. 1900. július 24-én hunyt el Gyergyóremetén. Felesége Avéd Mária gyergyószentmiklósi volt, akivel 1857-ben kötött házasságot.

Három gyermekük volt Gergely, Veronika és József. József Gyergyóremetén született 1867-ben. Az ő gyermekei József, Sándor és András. Ez utóbbi, András utódai Sándor András Zsófia és Éva. Jelenleg Székelyudvarhelyen élnek. András nyomdatulajdonos, amelynek emblémáját a család címeréből felhasznált motívumokkal testvére, Éva tervezte meg.

A „Talpasi Kábdebók” másik ágának leszármazottai a jelenleg is Remetén élő Kábdebók. Kábdebó Antal 1868-ban született, meghalt 1931-ben. Felesége Novák Jolán volt (Novák Gyula műasztalos és kereskedő testvére, akinek az épületében működik - ma a „Vaskapus” iskola). Kábdebó Antal fia Vidor. Felesége Vakkon Mária, borszéki származású akinek ősei Csehországból vagy Sziléziából voltak behozva, mind kiváló kézművesek a borszéki üveggyárhoz. Gyermekeik: Mária, aki a magyarországi Etyéken él, Paula, meghalt Remetén 2009-ben. József, az egyesült államokbeli Oregon államba telepedett és Ferenc, aki Remetén lakik. Paula és Ferenc, gyermekei Csíkszeredában illetve Remetén élnek.

A Monarchia idején és a két világháború között a Kábdebók a Remete művelődési és társadalmi életének szervezői közt voltak. Kábdebó Béla a színjátszás, Gergely az Iparoskör vezetője. Pénzadománnyal támogatták az 1908 -1913 között Gyergyószentmiklóson épült magyar királyi gimnáziumot (a mai Salamon Ernő Líceum).

Karitatív tevékenységeik is ismertek: 1914-ben alakult meg az „Augusztai Gyorssegély Alap”, amelynek célja volt a világháborúban elesett árvák megsegítése. A korabeli gyergyói sajtó mindig közölte a támogatók

nevét. Innen tudjuk, hogy Kábdebó Hermina öt aranygyűrűt, Kábdebó Gergelyné egy pár aranyfüggőt, Kábdebó Teréz egy aranygyűrűt zálogosított el és árát felajánlotta a világháborús árváknak.

Laczkó-Szentmiklósi Endre

történelem szakos tanár